

การสร้างชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ปเบื้องต้น

The Creation of Lever Harp Teaching Package for Beginner Student

พัชรสกนธ์ โพธิ์^{1*}

ชัยพฤกษ์ เมฆรา²

¹หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางค์ศิลป์ วิทยาลัยดุริยางค์ศิลป์ มหาวิทยาลัยพายัพ

²ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

PATHSHARASAKON PO^{1*}

CHAIPRUCK MEKARA²

¹Master of Arts (Music), College of Music, Payap University

²Thesis Advisor

pathsharasakon@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ปเบื้องต้น 2) ศึกษาประสิทธิผลการเรียนผ่านชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ปเบื้องต้น 3) ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนผ่านชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ปเบื้องต้นที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนอายุ 10 ปีขึ้นไป ที่สมัครเรียนฮาร์ปที่โรงเรียนปฤษฎาการดนตรี จำนวน 3 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นนักเรียนที่มีพื้นฐานทักษะการบรรเลงเปียโน แต่ไม่มีทักษะการบรรเลงฮาร์ปมาก่อน โดยผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเอง ใช้เวลาในการสอนคาบละ 60 นาที รวม 9 คาบเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย คู่มือครูและหนังสือเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผลคะแนนทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่ใช้ชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ป เบื้องต้นที่สร้างขึ้นมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.44 โดยนักเรียนมีความพึงพอใจในการใช้ชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ปเบื้องต้นที่สร้างขึ้น ในระดับ 4.73 จากคะแนนเต็ม 5.00

คำสำคัญ: ชุดการสอน ลิเวอร์ฮาร์ปเบื้องต้น ทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ป

Abstract

The objectives of this research were 1) to create a lever harp teaching package for beginner student, 2) to study effectiveness of the lessons after learning, and 3) to evaluate the satisfaction of students on learning by using this material.

The research sample group consisted of three Pritta Music School students aged 10 or above who were studying piano but no experience of harp study. The case studies were taught by the researcher for nine classes, one hour per one class. The research instruments included a teacher guide book and a lesson book. The data was analyzed and evaluated using percentage, mean and standard deviation.

The results revealed that the students who completed these lessons by using this material got averaging score as 80.44 percent. In addition, satisfaction of students on learning by using this material was scored as 4.73 out of 5.00.

Keywords: Teaching Package, Lever Harp for Beginner Student, Creation of Lever Harp

บทนำ

ดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตและสังคมมนุษย์มาเป็นเวลานาน ในทุกวัฒนธรรม ชนชาติ และศาสนา เนื่องจากดนตรีมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับอารมณ์ จิตใจ ซึ่งสัมพันธ์กับร่างกาย สติปัญญา และสังคมด้วย จึงเป็นผลให้ดนตรีมีความแพร่หลายอย่างรวดเร็ว การเรียนรู้ดนตรี นับเป็นการเรียนรู้พื้นฐานที่สำคัญ เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม สอดคล้องกับความคิดของ ศิริพร จิปนวัฒนา (2551 : 4) ที่กล่าวว่า หลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีชีวิตที่สมบูรณ์ ทั้งระบบสมอง ระบบกาย และระบบจิตวิญญาณ ให้ผู้เรียนมีความสุขที่เป็นองค์รวม โดยเน้นความสัมพันธ์ด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญา และสังคม

เพื่อให้การเรียนการสอนดนตรีมีประสิทธิภาพสูงขึ้น การใช้สื่อการเรียนรู้ จึงมีความจำเป็นในการเอื้อประโยชน์ทั้งต่อครูผู้สอนและผู้เรียนในด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 21) กำหนด สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และเครือข่ายการเรียนรู้ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน การจัดหาสื่อการเรียนรู้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเอง หรือเลือกใช้สื่อต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่างพอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดสรรแหล่งการเรียนรู้ จัดทำ จัดหา และเลือกใช้สื่อที่มีคุณภาพอันจะส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ด้วยเหตุนี้การสร้างสื่อการเรียนรู้ดนตรีที่ดี มีความเหมาะสมกับผู้เรียนทั้งทางด้านพัฒนาการและความสามารถในการเรียนรู้ ช่วยพัฒนากระบวนการคิด ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับ จูเน็ท มานวนงศ์ (2550 : 5) กล่าวว่า สื่อการเรียนรู้ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้เรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ ตลอดจน คน สัตว์ สิ่งของ ธรรมชาติ รวมทั้งเหตุการณ์หรือแนวความคิด อาจอยู่ในลักษณะที่ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ หรือเป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้เกิดศักยภาพทางความคิด ตลอดจนสิ่งที่กระตุ้นให้เป็นผู้แสวงหาความรู้และมีทักษะในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ สามารถกล่าวได้ว่า การสร้างสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตนเองจึงเป็นการส่งเสริมให้การกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น การสร้างสื่อการเรียนรู้ดนตรีโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษา ฝึกฝนด้วยตนเอง จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดและสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เป็นนามธรรมได้ง่ายขึ้น โดยอย่างยิ่งการสร้างสื่อการเรียนรู้ประเภทชุดการสอน ซึ่งหมายถึงสื่อการเรียนการสอนหลายอย่างประกอบกัน ด้วยวัสดุ อุปกรณ์ หรือวิธีการนำมาจัดไว้เป็นชุด สอดคล้องกับ พิมพ์จุฑา สุวรรณสิทธิ์ (2550 : 18) ที่กล่าวถึงความหมายของชุดการสอนว่าเป็นชุดของสื่อ แต่ละชุดมีสื่อตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป มาปรับใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอน ด้วยเหตุนี้ การสร้างชุดการสอนดนตรีที่ส่งเสริมกระบวนการคิด และเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง จึงหมายถึงการสร้างสื่อการเรียนการสอนดนตรีที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การใช้ชุดการสอนทักษะการบรรเลงดนตรีที่ดี สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ดนตรี เกิดทักษะการปฏิบัติที่ถูกต้องและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีจริยธรรม นับเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งในการจัดหา และพัฒนาสื่อให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ทักษะการบรรเลงดนตรี

ทุกประเภท เนื่องจากดนตรีนั้นช่วยพัฒนามนุษย์ทั้งครบและมีความเกี่ยวข้องกับมนุษย์ในทุกสมัย ทุกชนชาติ และวัฒนธรรม เช่นเดียวกับเครื่องดนตรีลิเวอ์ฮาร์ป (Lever Harp) เครื่องดนตรีตะวันตกที่มีมาช้านานหลายศตวรรษ และเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัยทางดนตรี ด้วยรูปร่างโครงสร้างที่สวยงาม มีเสียงใส กังวาน อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ตามที่ Laurie Riley (2004 : 7) อธิบายเครื่องดนตรีลิเวอ์ฮาร์ปว่า ลิเวอ์ฮาร์ปมีขนาดเล็กกว่าฮาร์ป (Pedal Harp) ใช้กลไกปรับสายฮาร์ปแต่ละสายด้วยคันโยกฮาร์ปที่ใช้กลไกคันโยกมีหลายขนาด ขึ้นอยู่กับจำนวนสายฮาร์ปที่มีตั้งแต่ 15-40 สาย ส่งผลให้เสียงของฮาร์ปแต่ละขนาดมีความแตกต่างกันออกไปด้วย ลิเวอ์ฮาร์ปสามารถนำมาใช้บรรเลงเพลงได้หลากหลายรูปแบบ แต่ยกเว้นบางเพลงที่มีการไล่โน้ต Chromatic ซึ่งต้องอาศัยการบังคับกลไกคันโยกจำนวนมาก การบรรเลงฮาร์ปอาศัยมือทั้งสองข้างคิดสายฮาร์ป สายฮาร์ปทำจากวัสดุหลายอย่าง อาทิ โลหะ โลหะสังเคราะห์ ไม้สังเคราะห์ และไนลอน ขึ้นอยู่กับช่วงเสียงและชนิดของฮาร์ปด้วย ขนาดพื้นฐานของลิเวอ์ฮาร์ป คือความสูง 1-5 ฟุต รูปร่างและความสวยงามขึ้นอยู่กับกรอบด้วย ลักษณะของลิเวอ์ฮาร์ป อาทิ รูปร่าง ขนาด กลไกที่ไม่ซับซ้อน และความสามารถในการบรรเลงทั้งแนวทำนองและเสียงประสาน จึงเหมาะสมต่อการเรียนรู้เพื่อสร้างพื้นฐานทางดนตรีอันมีส่วนเชื่อมโยงกับยุคสมัยดนตรีด้วย

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยคิดว่าสื่อการสอนทักษะดนตรีที่ดี ช่วยให้การบวนการเรียนการสอนดนตรีมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาที่เป็นนามธรรมได้ง่ายขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการปฏิบัติ และช่วยให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อการเรียนดนตรี ดังนั้น การจัดหา การพัฒนา และการปรับใช้สื่อการสอนจึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ พัฒนาความคิดอย่างมีกระบวนการ เช่นเดียวกับ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอ์ฮาร์ป ซึ่งเป็นการสร้างทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรีตะวันตกชิ้นหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างพื้นฐานทางดนตรีที่ดีให้กับผู้เรียน ด้วยขนาดของเครื่องดนตรี กลไกที่ไม่ซับซ้อน และความสามารถในการบรรเลงได้อย่างไพเราะ จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งต่อการสร้างพื้นฐานทักษะการเรียนรู้ โดยการสร้างชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอ์ฮาร์ปเบื้องต้น ซึ่งยังไม่ค้นพบในประเทศไทยมาก่อน ฉะนั้นการสร้างชุดการสอนนี้จึงเปรียบเสมือนการสร้างเครื่องมือสำคัญในการจัดสภาพการเรียนรู้ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนฮาร์ปมีประสิทธิภาพที่ดี และส่งเสริมให้การเรียนลิเวอ์ฮาร์ปในประเทศไทยแพร่ขยายมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอ์ฮาร์ปเบื้องต้น
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการเรียนผ่านชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอ์ฮาร์ปเบื้องต้น
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจจากการเรียนผ่านชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอ์ฮาร์ปเบื้องต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนที่สมัครเรียนลิเวอ์ฮาร์ป โรงเรียนปฤษฎาการดนตรี

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนอายุ 10 ปีขึ้นไป ที่สมัครเรียนลิเวอ์ฮาร์ปที่โรงเรียนปฤษฎาการดนตรี เลขที่ 4-6 ถนนมนตรี ตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นนักเรียนที่มีพื้นฐานทักษะการบรรเลงเปียโน แต่ไม่มีทักษะการบรรเลงลิเวอ์ฮาร์ปมาก่อน

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอ์ฮาร์ปเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. การสอนดนตรี
 - 1.1 ความหมายของการสอนดนตรี
 - 1.2 แนวคิดและกระบวนการสอนดนตรี
 - 1.3 จิตวิทยาการสอนดนตรี
 - 1.3.1 พัฒนาการทางกาย
 - 1.3.2 พัฒนาการทางความคิดและสติปัญญา
 - 1.3.3 พัฒนาการทางอารมณ์
 - 1.3.4 พัฒนาการทางสังคม
 - 1.3.5 การเรียนรู้
 - 1.4 การวัดและประเมินผลทางดนตรี
2. สื่อการสอน
3. ลิเวอร์ฮาร์ป
4. ชุดการสอน
 - 4.1 ความหมายของชุดการสอน
 - 4.2 ลักษณะของชุดการสอน
 - 4.3 ประโยชน์ของชุดการสอน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้**
 1. จัดทำชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ปเบื้องต้น
 - 1.1 วางแนวคิดในการสร้างชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ปเบื้องต้น
 - 1.1.1 ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้
 - 1.1.2 สร้างชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ปเบื้องต้น ซึ่งประกอบไปด้วย หนังสือเรียน คู่มือครู และแบบประเมินผล
 2. จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนผ่านชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ปเบื้องต้น
 - ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ**

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ ในการสอนดนตรี จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
 - ขั้นตอนที่ 4 การทดลองใช้ก่อนการนำไปใช้จริง**

การทดลองใช้ก่อนการนำไปใช้จริง โดยผู้วิจัยนำชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ปเบื้องต้น ไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริงโดยใช้บทเรียนตามแผนจัดการเรียนรู้คาบที่ 1-2 กับนักเรียนอายุ 10 ปีขึ้นไป ที่สมัครเรียนวิชาฮาร์ป ระดับเริ่มต้น โรงเรียนปฤษฎาการดนตรี จำนวน 2 คน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นนักเรียนที่มีพื้นฐานทักษะการบรรเลงเปียโน แต่ไม่เคยเรียนวิชาฮาร์ปมาก่อน เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงให้ชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์ฮาร์ปเบื้องต้น ที่สร้างขึ้น มีความสมบูรณ์มากที่สุด
 - ขั้นตอนที่ 5 การนำไปทดลองใช้**

การจัดการเรียนการสอนใช้เวลาคาบละ 60 นาที รวมทั้งหมด 9 คาบเรียน ทำการเรียนการสอนสัปดาห์ละสามวัน ตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2558 โดยใช้โรงเรียนปฤษฎาการดนตรี เป็นสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การหาค่าประสิทธิภาพของการใช้ชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลเบื้องต้น มหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. ศึกษาความพึงพอใจต่อการการเรียนรู้ผ่านชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลเบื้องต้น โดยการนำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้นั่งสื่อแบบเรียนดังกล่าว มหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. หลังจากนักเรียนได้ใช้ชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลเบื้องต้น นักเรียนมีคะแนนการทดสอบหลังเรียนเฉลี่ยร้อยละ 80.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70
2. นักเรียนมีความพึงพอใจในการใช้ชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลเบื้องต้นที่สร้างขึ้น ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.73 จากคะแนนเต็ม 5.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ระดับ ≥ 3.51

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลเบื้องต้นมีคุณภาพ ตามสมมุติฐานนักเรียนมีพัฒนาการความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะการปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจ ผลคะแนนหลังจากนักเรียนได้ใช้ชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลเบื้องต้น นักเรียนมีคะแนนการทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ เท่ากับ 80.44 ซึ่งสูงกว่าสมมุติฐาน คือ ร้อยละ 70 แสดงว่าการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลโดยใช้ชุดการสอนช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลเบื้องต้นตามเกณฑ์ที่กำหนด ชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลเบื้องต้นที่สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การทดลองเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ ผลจากการวัดความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.73 ซึ่งตรงตามสมมุติฐาน คือ ในระดับ ≥ 3.51 จากคะแนนเต็ม 5.00 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการใช้ชุดการสอนทักษะการบรรเลง ลิเวอร์พูลเบื้องต้นที่สร้างขึ้น

จากการที่ชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลที่สร้างขึ้นให้ประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้นั้น อาจมีสาเหตุทั้งนี้เนื่องจาก

1. ในการสร้างชุดการสอนนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับชุดการสอน จากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหาแนวทางและวิธีการสำหรับใช้สร้างชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลเบื้องต้น ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ บทเพลงที่ใช้ไม่ก่อนมีความซับซ้อน เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และให้มีความเชื่อมโยงกันในแต่ละบท จัดเป็นการเรียนการสอนทั้งหมด 9 ชั่วโมง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนการสร้างชุดการสอนอย่างมีระบบ ศึกษาเนื้อหา กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยนักเรียน จากนั้นนำชุดการสอนที่ได้ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำกลับมาปรับปรุงแผนการสอน และสื่อการสอน และนำไปทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง และแก้ไขปรับปรุงอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556 : 143) กล่าวว่า การจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่ควรจัดให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเนื้อหานั้นมีความลึกซึ้งหลายระดับ ผู้สอนควรใช้ให้เหมาะสมกับระดับของนักเรียน โดยเนื้อหาสาระเริ่มจากระดับขั้นที่สุดคือเนื้อหาสาระที่ข้อเท็จจริง สูงขึ้นมาอีกคือเนื้อหาวิชาที่เป็นมโนทัศน์ (Concept) และเนื้อหาวิชายากและซับซ้อนที่สุดคือเนื้อหาที่เป็นระบบความคิด (System of Thought) ซึ่งเป็นเนื้อหาวิชาที่นักเรียนจะเรียนรู้คิดตัวไปศึกษาต่อหรือใช้ชีวิตในสังคมได้

2. จากการบันทึกหลังทำกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูล พบว่า นักเรียนมีความกังวลหลายอย่าง เช่น กังวลว่าสายซาร์ปจะขาด เพราะคิดว่าสายซาร์ปมีความบอบบาง ขาดง่าย และราคาแพง จึงคิดสายซาร์ปเบาไม่ตรงตามสัญลักษณ์ตั้ง-เบตามที่กำหนด และกังวลว่าทำทางการเล่นลิเวอร์พูลจะไม่ถูกต้อง จึงเกร็งเวลาวางมือ และเก็บมือจนดูไม่

เป็นธรรมชาติ อีกทั้งทำให้จังหวะคิดเพิ่มขึ้นไป ผู้วิจัยอาศัยการสาธิต และคอยแนะนำ ให้กำลังใจนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีความมั่นใจมากขึ้น จนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับ ฌูรท์ สุทธิจิตต์ (2555 : 248) กล่าวว่า ในการเรียนการสอนดนตรี โดยเฉพาะการเรียนทักยะ ผู้สอนจะคอยให้คำแนะนำผู้เรียนเสมอเมื่อปฏิบัติสิ่งใดไม่ได้ เพื่อการพัฒนาความสามารถในการเล่นดนตรีของผู้เรียน บางครั้งการสอนอาจจะไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากผู้เรียนไม่เข้าใจ ผู้สอนจึงพยายามคิดหาเทคนิคการสอน การอธิบายหรือสาธิตให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้นในทันทีหรือในการเรียนซ้ำ โมงถัดไป

3. การเรียนผ่านชุดการสอนทักยะการบรรเลงลิเวอร์พูลเบื้องต้นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิผลสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70 อาจเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางไว้ และการจัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการเรียนรู้จึงได้เปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมมีบทบาทตั้งแต่การวางแผนกำหนดเป้าหมายการเรียน โดยการได้เลือกเพลงด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นบทฝึกจำนวน 1 บทจาก 3 บทและเพลงสอบ 1 เพลง จาก 3 เพลง ซึ่งก่อนเลือกผู้วิจัยได้อธิบายถึงความเหมาะสมของบทเพลงสำหรับแต่ละบุคคล โดยวิเคราะห์จาก การสาธิต การวิเคราะห์บทเพลงและบทฝึก รวมทั้งคำนึงถึงความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคล ตลอดจนจนถึงการประเมินผลการเรียนของตนเอง ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการประเมินการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมรับการประเมินจากผู้อื่น ผู้วิจัยคอยอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนทุกครั้ง เช่น ในช่วงแรกนั้น นักเรียนยังไม่ค่อยคุ้นชินกับท่าทางการเล่นลิเวอร์พูล ผู้วิจัยต้องคอยให้คำแนะนำ ย้ำเตือนเสมอ ต่อมาภายหลังนักเรียนสามารถจดจำ เรียนรู้ สังเกตได้เองโดยอัตโนมัติ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กฤตินี สิงห์พันธุ์ (2553 : 32) “ชุดการสอนเปียโนขั้นต้นที่สอนด้วยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนอายุ 8-14 ปี” พบว่า วิธีการที่ใช้ในชุดการสอน ทำให้นักเรียนเกิดการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการบรรเลงเพื่อสำรวจข้อบกพร่อง นักเรียนรู้จักประเมินตนเอง และหาวิธีแก้ไขนำไปสู่การฝึกซ้อมที่ดีได้ และยังพบว่านักเรียนมีการคิดก่อนที่จะบรรเลงเพลงมากขึ้น

4. นักเรียนที่ใช้ชุดการสอนทักยะการบรรเลงลิเวอร์พูลเบื้องต้นมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.73 ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมาก เนื่องจากชุดการสอนมีเนื้อหาที่มีความสอดคล้อง รูปเล่มมีสีสัน ตกแต่งเรียบร้อย น่าสนใจ บทเพลงมีความยาวเหมาะสม มีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย จากการพบว่านักเรียนตื่นตัวกับบทเรียนใหม่เสมอ และด้วยวิธีการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนด้วยตนเอง สร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนลิเวอร์พูล จากเดิมนั้นนักเรียนคิดว่าการเรียนลิเวอร์พูลเป็นเรื่องยาก ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการเล่นลิเวอร์พูล และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิมพ์จุฑา สุวรรณสิทธิ์ (2550 : 41) ทำการศึกษา “ผลการใช้ชุดการสอน เรื่อง การเป่าขลุ่ยไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ที่เรียนด้วยชุดการสอนเรื่องการเป่าขลุ่ยไทยจะมีความกระตือรือร้นในการเรียนเป็นอย่างดี นักเรียนมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี เพราะได้ศึกษาด้วยตนเอง และผลงานวิจัยของ ดนุชา สมใจดี (2553 : 29) ทำการศึกษา “การสร้างชุดการสอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อสร้างและศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติ “ซอด้วงและซออู้” เพลงแป๊ะสามชั้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าตันทาว ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2552” พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีมากต่อชุดการสอน เนื่องจากจากชุดการสอนมีความเหมาะสมกับการนำไปใช้ฝึกปฏิบัติด้วยตัวเอง ตลอดจนเนื้อหาและกิจกรรมที่จัดไว้ให้ในแต่ละคาบมีความสอดคล้องต่อเนื่อง

จากขั้นตอนที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในการปฏิบัติตามและดำเนินการตามแผนการสอนที่วางไว้ จากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ผู้วิจัยพบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน นักเรียนมีความรับผิดชอบในการฝึกซ้อม ทบทวนบทเรียน และตั้งใจเรียนสม่ำเสมอ จึงทำให้ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่คาดไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ในการใช้ชุดการสอนนี้ ผู้สอนควรศึกษาคู่มือครูอย่างละเอียด และปฏิบัติตามคำแนะนำ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนมีหน้าที่อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำและสังเกตนักเรียนอย่างใกล้ชิดตลอดการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน
2. จากการวิจัยครั้งนี้ ในการใช้ชุดการสอน ผู้สอนอาจปรับรูปแบบและกิจกรรมการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของลักษณะนักเรียน ตามสภาพแวดล้อมและพื้นฐานทางสังคมของนักเรียน แต่ให้คงไว้ตามเนื้อหาต่างๆในแผนการสอน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายเนื้อหาและเวลาในการใช้ชุดการสอนนี้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้นำไปใช้ศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีความชำนาญในการเล่นลิเวอร์พูล
2. ควรสร้างชุดการสอนทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลระดับอื่น เพื่อให้เกิดพัฒนาการทางการเรียนการสอนลิเวอร์พูลอย่างต่อเนื่อง และเต็มศักยภาพต่อไป
3. ควรวิจัยโดยเปรียบเทียบทักษะการบรรเลงลิเวอร์พูลเบื้องต้น ระหว่างกลุ่มที่มีพื้นฐานทักษะการบรรเลงเปียโนกับกลุ่มที่ไม่มีพื้นฐานทักษะการบรรเลงเปียโน เพื่อความชัดเจนของสัมฤทธิ์ผลของการสอน โดยใช้ชุดการสอน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤตินี สิงห์พันธุ์. (2553). **ชุดการสอนเปียโนขั้นต้นที่สอนด้วยการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนอายุ 8-14 ปี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). **การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีผู้ปฏิบัติการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: บริษัท วีพรีนท์ (1991) จำกัด.
- ณรุทธ์ สุทธิจิตต์. (2555). **ดนตรีศึกษา หลักการและสาระสำคัญ**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: บริษัทแอคทีฟพรีนท์ จำกัด.
- จันทน์ มาบุญวงศ์. (2550). **สื่อการเรียนรู้ แนวคิดและวิธีสู่บทบาทการมีส่วนร่วม**. นครนายก: โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า.
- คณูชา สมใจดี. (2553). **การสร้างชุดการสอนดนตรีไทยภาคปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าคันกวาว**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยพายัพ.
- พิมพ์จุฑา สุวรรณสิทธิ์. (2550). **ผลการใช้ชุดการสอน เรื่อง การเป่าขลุ่ยไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ศิริพร จีปนวัฒนา. (2551). **หลักการจัดการเรียนรู้**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- Laurie Riley. (2004). **You can teach yourself Lever Harp**. U.S.A: MEL BAY Publications, INC.